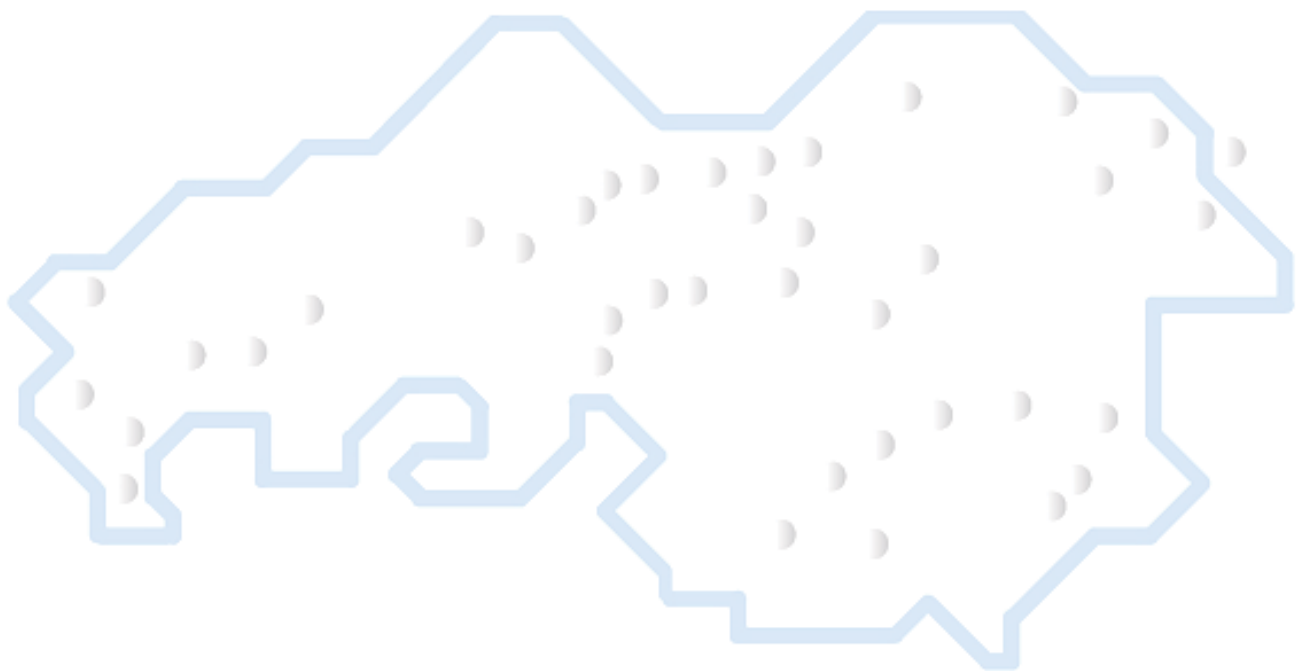

Deel C:

Jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening

A.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2011 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31 december 2011	31 december 2010
VASTE ACTIVA			
1.1	Immateriële vaste activa	-	-
1.2	Materiële vaste activa	251.275	221.417
1.3	Financiële vaste activa	8.525	15.966
		259.800	237.383
VLOTTENDE ACTIVA			
1.4	Vorraden	-	-
1.5	Vorderingen	15.055	18.676
1.6	Effecten	-	-
1.7	Liquide middelen	106	693
		15.161	19.369
TOTAAL ACTIVA		274.961	256.752
PASSIVA		31 december 2011	31 december 2010
EIGEN VERMOGEN			
2.1	Eigen vermogen	83.606	80.459
2.2	Minderheidsbelang derden	-	-
		83.606	80.459
2.3	VOORZIENINGEN	23.464	22.095
2.4	LANGLOPENDE SCHULDEN	43.751	42.198
2.5	KORTLOPENDE SCHULDEN	124.140	112.000
TOTAAL PASSIVA		274.961	256.752

N.B. Alle genoemde bedragen in de tabellen van deze jaarrekening zijn x 1.000 euro

A.1.2 GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN KALENDERJAAR 2011

		<u>2011</u>	<u>Begroting 2011</u>	<u>2010</u>
BATEN				
3.1	Rijksbijdragen	443.775	442.957	456.442
3.2	Overige subsidies	12.430	10.974	7.764
3.3	Collegegeld	-	-	-
3.4	Baten werk i.o.v. derden	-	-	-
3.5	Overige baten	19.199	18.568	21.773
		475.404	472.499	485.979
LASTEN				
4.1	Personeelslasten	391.453	386.706	389.256
4.2	Afschrijvingen	8.397	14.903	19.123
4.3	Huisvestingslasten	24.896	24.537	25.957
4.4	Overige lasten	46.695	49.046	56.953
		471.441	475.192	491.288
SALDO BATEN EN LASTEN		3.963	2.693-	5.309-
5	Financiële baten en lasten	816-	1.226-	805
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		816-	1.226-	805
EXPLOITATIERESULTAAT		3.147	3.919-	4.504-
	Uitgaven ten laste van bestemmingsreserves/fondsen*	71	24	7.850
EXPLOITATIERESULTAAT GEWONE BEDRIJFSVOERING		3.218	3.895-	3.346

* Per 1 januari 2011 zijn de bestemmingsreserves opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve. In 2011 bestaan alleen nog de private bestemmingsfondsen.

A.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2011

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
- Resultaat	3.147	4.504-
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	14.024	18.906
- mutaties voorzieningen excl herschikking	1.369	1.344
	15.393	20.250
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	3.621	10.090-
- kortlopende schulden	11.908	31.925
	15.529	21.835
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	34.069	37.581
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Opname nieuwe scholen onder materiële vaste activa	-	3.731-
(Des)investeringen materiële vaste activa	48.083-	39.511-
Vrijval gerealiseerde bouwprojecten	4.201	2.535-
(Des)investeringen financiële vaste activa	7.441	1.386
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	36.441-	44.391-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ingebracht vermogen nieuwe scholen	-	3.077
Mutatie langlopende schulden	1.553	2.832
Mutatie bouwkredieten overheid	232	877
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	1.785	6.786
Mutatie liquide middelen	587-	24-
Eindstand liquide middelen	106	693
Beginstand liquide middelen	693	717
Mutatie liquide middelen	587-	24-

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Jaarverslaggeving

Met ingang van 1 januari 2008 zijn Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) van toepassing verklaard op alle onderwijsinstellingen. In het bijzonder is daarbij de RJ 660 "onderwijsinstellingen" toegepast.

Consolidatie

In de geconsolideerde balans en geconsolideerde exploitatierekening zijn alle financiële gegevens van de vereniging en de financiële gegevens van de deelnemingen van de vereniging geconsolideerd. Een deelneming is (conform de regelgeving) een rechtspersoon waarop direct of indirect invloed van betekenis kan worden uitgeoefend door de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. Deelnemingen worden gewaardeerd op basis van het aandeel van de vereniging in de netto vermogenswaarde van de deelneming. Dit aandeel wordt bepaald op basis van de gerechtigdheid van de vereniging in het eigen vermogen van de deelneming gedurende het bestaan of bij liquidatie van de betreffende deelneming. De netto vermogenswaarde, het zichtbare eigen vermogen, wordt berekend volgens dezelfde grondslagen als gelden voor de verenigingsjaarrekening.

Schattingswijziging

Om de waarderingsgrondslagen transparanter, eenduidiger en eenvoudiger te maken, een reëlere vermogenspositie te verkrijgen en een administratieve lastenverlichting te bewerkstelligen binnen zowel de scholen als het OMO bureau zijn per 1 januari 2011 de volgende schattingswijzigingen doorgevoerd:

- de activeringsgrens is verhoogd van € 500,- naar € 2.500,-. Activa met een aanschafwaarde onder de € 2.500,- worden regelmatig vervangen. Als gevolg hiervan is op de balans een vast bedrag ("constante waarde") van 6,5 miljoen euro opgenomen voor activa onder de € 2.500,-, met als uitgangspunt dat sprake is van een ideaalcomplex: jaarlijkse aanschaf en afschrijving zijn nagenoeg gelijk. De hoogte van de constante waarde wordt gevolgd en getoetst met de realiteit. Desgewenst kan deze op enig moment worden aangepast. Op de constante waarde wordt niet afgeschreven.
- in het verleden is een aantal investeringen in gebouwen waarvoor bestemmingsreserves waren gevormd, ineens afgeschreven ten laste van deze bestemmingsreserves. Naar nu blijkt kan voor deze investeringen alsnog dekking gevonden worden in de reguliere exploitatie. De waardevermindering is per 1 januari 2011 teruggedraaid. De boekwaarde van de materiële vaste activa en de vermogenspositie na resultaatbestemming is hierdoor met 6,2 miljoen euro toegenomen.
- vorderingen ouder dan een jaar worden voortaan automatisch afgeboekt en de hiermee samenhangende voorziening voor oninbaarheid is afgeschaft.
- grond en gebouwen worden afzonderlijk geadministreerd met als uitgangspunt dat op grond niet wordt afgeschreven, gezien de onbeperkte gebruiksduur.
- per 1 januari 2011 zijn de activacategorieën en hun afschrijvingstermijnen herzien zodat deze beter aansluiten op de huidige realiteit voor wat betreft de economische levensduur.

Oude activacategorieën en afschrijvingstermijnen:

Categorie	Afschrijvingstermijn	Percentage
Gebouwen en terreinen	40 jaar of 10 jaar	2,5% of 10%
Verbouwingen	25 of 10 jaar	4% of 10%
Nagelvaste installaties	20 jaar	5%
Losse installaties / machines	10 jaar	10%
Kantoormeubilair / inrichting	10 jaar	10%
Schoolmeubilair / inrichting	15 jaar	6,67%
Centrale automatiseringsapparatuur	5 jaar	20%
Overige automatiseringsapparatuur	3 jaar	33,33%
Boeken en lesmateriaal	3 jaar	33,33%
Vervoermiddelen	5 jaar	20 %

Nieuwe activacategorieën en afschrijvingstermijnen:

Categorie	Afschrijvingstermijn	Percentage
Grond	n.v.t.	n.v.t.
Gebouwen	40 jaar	2,5%
Verbouwingen	20 jaar	5%
Installaties	20 jaar	5%
Leer- en hulpmiddelen	10 jaar	10%
Meubilair en inrichting	15 jaar	6,67%
Automatiseringsapparatuur	5 jaar	20%
Overige apparatuur	5 jaar	20%
Boeken bij intern boekenfonds	4 jaar	25%
Vervoermiddelen	5 jaar	20%

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Tenzij anders vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen c.q. nominale waarden. Winsten op transacties worden genomen op het moment dat deze zijn gerealiseerd; verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn verspreid.

BALANS

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Over de constante waarde wordt niet afgeschreven.

Gebouwen en terreinen

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op gebouwen gefinancierd door de overheid rust een (economisch) claimrecht van de gemeenten. Het juridische eigendom van deze gebouwen berust bij de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, het economisch eigendom bij gemeenten. Evenwel is het mogelijk dat een deel van deze gebouwen door de vereniging zelf is gefinancierd, waarbij geen economisch claimrecht is verworven. Dit deel van de gebouwen wordt geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar.

Gebouwelijke investeringen, waarvan het juridisch en economisch eigendom bij de vereniging Ons middelbaar Onderwijs berust, worden geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar (nieuwbouw) of 20 jaar (verbouw).

Inventaris en apparatuur

Investeringen met een waarde van minder dan € 2.500,- per investeringsbeslissing worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Projecten in uitvoering

De projecten in uitvoering worden opgenomen tegen de vervaardigingskosten. Na afronding van de projecten worden de van de overheid ter financiering ontvangen gelden op het betreffende project in mindering gebracht.

Financiële vaste activa

Effecten

De hieronder opgenomen beleggingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde per balansdatum.

Indien de verkrijgingprijs hoger is dan de nominale waarde wordt het gekochte agio gedurende de resterende looptijd van betreffende obligaties afgeschreven en in mindering gebracht op de opbrengst van de beleggingen.

Overige vorderingen

De hieronder opgenomen vorderingen betreffen de van gemeenten nog te ontvangen vergoedingen voor aflossing op door de overheid gegarandeerde leningen o/g en de door de vereniging en gelieerde stichtingen aan derden verstrekte leningen. Beiden zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Vorderingen ouder dan een jaar worden afgeboekt.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden uitsluitend middelen opgenomen die binnen 12 maanden beschikbaar zijn voor de vereniging. Middelen die tenminste 12 maanden niet beschikbaar zijn worden gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

De onder het eigen vermogen opgenomen gelden betreffen publieke en private gelden.

Algemene reserve

De algemene reserve geldt ter waarborging van de continuïteit van de totale OMO-organisatie op de lange termijn.

Bestemmingsreserve

In 2011 is besloten geen bestemmingsreserves meer te hanteren.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen worden gevormd ter dekking van toekomstige uitgaven inzake bijzondere doeleinden. Aan de vorming van een bestemmingsfonds ligt een verplichting ten grondslag die is opgelegd door derden.

Resultaatbestemming

In deze jaarrekening zijn de resultaatbestemmingen verwerkt over het verslagjaar 2011.

Vorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde. Toevoegingen aan de voorziening vinden plaats ten laste van de exploitatierekening. Uitgaven vinden plaats ten laste van de voorziening.

Een voorziening in verband met verplichtingen wordt uitsluitend genomen indien op balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- vereniging Ons Middelbaar Onderwijs heeft een huidige in recht afdwingbare of feitelijke verplichting op grond van een gebeurtenis uit het verleden;
- het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen en;
- een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het bedrag van de verplichting.

Personele voorzieningen

De voorziening jubilea is bepaald door het aantal personeelsleden (in fte's) te vermenigvuldigen met een bedrag van € 750,-.

Overige voorzieningen

Hieronder is de voorziening groot onderhoud opgenomen.

Langlopende schulden

Dit betreft schulden met een looptijd van langer dan één jaar.

Kortlopende schulden

Dit betreft schulden met een looptijd korter dan één jaar.

RESULTAATBEPALING

Baten

De toegekende lumpsum financiering wordt tijdsevenredig aan het jaar toegerekend. Overige opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

BEGROTING

De resultaten van de deelnemingen en de doordecentralisatiecontracten van Ons Middelbaar Onderwijs zijn niet begroot. Ten einde een juiste vergelijking te kunnen maken tussen de begrote en de werkelijke cijfers over kalenderjaar 2011 zijn de werkelijke cijfers 2011 van de deelnemingen en de doordecentralisatiecontracten toegevoegd aan de begrote cijfers 2011.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Balans

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

1.2 Materiële vaste activa	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.2.4 In uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde op 1 januari 2011	200.583	163.106	20.410	50.108	434.207
Afschrijvingen tot 1 januari 2011	76.069-	119.172-	17.549-	-	212.790-
Boekwaarde 1 januari 2011	124.514	43.934	2.861	50.108	221.417
Schattingswijziging:					
Afschrijvingen (terugnemen bijzondere waardevermindering)	6.236	-	-	-	6.236
Boekwaarde 1 januari 2011	130.750	43.934	2.861	50.108	227.653
Mutaties:					
Investerings	2.398	11.034	3.027	26.402	42.862
Gerealiseerde bouwprojecten	50.321	3.972	-	58.494-	4.201-
Afschrijvingen	5.579-	6.612-	1.832-	-	14.024-
Desinvesteringen	2.629-	91.789-	16.444-	-	110.862-
Afschrijving over desinvesteringen	2.059	91.898	15.889	-	109.847
	46.571	8.503	640	32.092-	23.622
Aanschafwaarde op 31 december 2011	250.674	86.323	6.993	18.016	362.006
Afschrijvingen t/m 31 december 2011	73.353-	33.886-	3.492-	-	110.731-
Boekwaarde 31 december 2011	177.320	52.437	3.501	18.016	251.275

Gebouwen en terreinen

De vereniging Ons Middelbaar Onderwijs is juridisch eigenaar van het grootste gedeelte van de gebouwen en terreinen van de scholen. Door wettelijke bepalingen kunnen de onroerende zaken, die door gemeenten zijn gefinancierd, uitsluitend na toestemming van en onder verrekening met gemeenten worden vervreemd.

Sinds 1 januari 2000 is een aantal doordecentralisatie-overeenkomsten met gemeenten afgesloten. Ten aanzien van de hieronder vallende (school)gebouwen komt het economische eigendom gedurende de looptijd van de overeenkomst toe aan Ons Middelbaar Onderwijs. Het economisch eigendom wordt, in aansluiting op de uitgangspunten van de decentralisatie van Rijk naar Gemeenten in 1997, ten principale door Ons Middelbaar Onderwijs *om niet* overgenomen.

Schattingswijziging

Per 1 januari 2011 heeft er als gevolg van een schattingswijziging een herijking plaats gevonden op de waarde van de gebouwen ten opzichte van bestemmingsreserves die hiervoor in de afgelopen jaren zijn ingezet. Feitelijk betreft het hier het terugnemen van een bijzondere waardevermindering van 6,2 miljoen euro aan gebouwen. Dit is administratief verwerkt via de exploitatie.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

In 2011 is er voor een bedrag van 110,8 miljoen euro aan desinvesteringen opgenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een administratieve opschoning van 102,7 miljoen euro. Deze administratieve opschoning betreft alle activa (met uitzondering van de gebouwen en terreinen), die meer dan een jaar geleden volledig waren afgeschreven.

Projecten in uitvoering

Gedurende de uitvoering van bouwkundige activiteiten worden de uitgaven verantwoord onder de post 'projecten in uitvoering'. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, worden de kosten gesaldeerd met de ter financiering ontvangen bouwsubsidies (investeringsubsidies). De voor eigen rekening gebouwde en gefinancierde projecten worden geactiveerd onder gebouwen en terreinen en afgeschreven.

Voor een nadere toelichting op de projecten in uitvoering wordt verwezen naar paragraaf 4.9 van het bestuursverslag.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

1.3 Financiële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2011	Investerings en verstrekte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31 december 2011
1.3.5 Vorderingen op OCW	-	-	-	-
1.3.6 Overige effecten	15.582	-	7.289	8.293
1.3.7 Overige vorderingen	385	24	177	232
	15.967	24	7.466	8.525

Overige effecten

In het beleggingsbeleid wordt gestreefd naar een spreiding van risico's door te beleggen in deposito's en eersteklas obligaties. Hiermee wordt gestreefd naar een aanvaardbaar rendement over het belegde vermogen. In 2011 is een groot gedeelte van de effectenportefeuille verkocht. Begin 2012 is het restant (voortijdig) verkocht (met uitzondering van de effecten van de Stichting OMO-fonds). Voor een verdere analyse op de effectenportefeuille wordt verwezen naar paragraaf 4.8 van het bestuursverslag.

De post 'Overige effecten' wordt als volgt gespecificeerd:

	Boekwaarde 1 januari 2011	Investerings	Desinvesteringen	Boekwaarde 31 december 2011
Aandelen	-	-	-	-
Obligaties	11.496	-	3.203	8.293
Overige	4.086	-	4.086	-
	15.582	-	7.289	8.293

Overige vorderingen

Onder de post overige vorderingen zijn de vorderingen op gemeenten opgenomen (saldo eind 2011: € 151.000,-) en vorderingen verstrekt door gelieerde stichtingen en Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs aan derden (saldo eind 2011: € 81.000,-).

De vorderingen op gemeenten hebben betrekking op de door het Rijk gegarandeerde aflossing van geldleningen o/g. In verband met de decentralisatie huisvesting per 1 januari 1997 heeft het Ministerie van OCW de verplichting tot vergoeding van rente en aflossing op door het Rijk gegarandeerde geldleningen o/g overgedragen aan de gemeenten waar de betrokken scholen gevestigd zijn.

Daarnaast bestaat het saldo leningen u/g derden uit de verstrekte leningen aan medewerkers van OMO, in het kader van deelneming aan de Stichting OMO-fonds. Deelnemers aan dit OMO-fonds kunnen, indien zij in moeilijke financiële omstandigheden verkeren, een beroep doen op geldelijke steun vanuit deze stichting.

VORDERINGEN

1.5	Vorderingen	31 december 2011	31 december 2010
1.5.1	Debiteuren	731	822
1.5.2	OCW	-	-
1.5.5	Leerlingen	1.347	1.647
1.5.6.	Overige overheden	4.900	6.708
	Personeel	-	-
	Overige	<u>3.706</u>	<u>4.985</u>
1.5.7	Overige vorderingen	3.706	4.985
	Vooruitbetaalde kosten	4.371	4.610
	Verstrekke voorschotten	-	-
	Overige	<u>-</u>	<u>-</u>
1.5.8	Overlopende activa	4.371	4.610
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	<u>-</u>	<u>96-</u>
		<u>15.055</u>	<u>18.676</u>

De overige vorderingen betreffen met name nog te ontvangen bedragen van derden, nog te verrekenen bedragen met derden en te ontvangen overlopende rente op effecten.

De post overlopende activa bestaan voornamelijk uit in het huidige verslagjaar verrichte betalingen waarvan de kosten verantwoord worden in het volgende verslagjaar. Het betreft hier bijvoorbeeld de jaarlijkse betaling van contributies, licenties, contracten en de huurkosten die betaald zijn aan distributeurs van leermiddelen.

LIQUIDE MIDDELEN

1.7	Liquide middelen	31 december 2011	31 december 2010
1.7.1	Kasmiddelen	93	87
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	-	-
1.7.3	Deposito's	-	605
1.7.4	Overige	<u>13</u>	<u>2</u>
		<u>106</u>	<u>694</u>

In het huidige verslagjaar heeft Ons Middelbaar Onderwijs gebruik gemaakt van de door de Rabobank verstrekte mogelijkheid om een negatieve positie in te nemen op de lopende rekening. Per 31 december 2011 is de stand -/- 49,8 miljoen euro. Dit is verantwoord onder de kortlopende schulden.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VORDERINGEN

Bij de oplevering van de nieuwbouw van het Merletcollege te Grave is besloten uit eigen middelen circa € 900.000,- te investeren. Als tegenprestatie is OMO van mening dat OMO voor het aandeel van de inzet van eigen middelen een economisch claimrecht heeft op het betreffende gebouw. Eenzelfde situatie is aan de orde in de gemeenten Woensdrecht en Veldhoven. Hierover zijn de gesprekken gaande.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN

Eind 2011 heeft de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs een vordering op het Ministerie van OCW ten bedrage van 27,2 miljoen euro (eind 2010: 27,0 miljoen euro). Dit betreft

een vordering uit hoofde van de "Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs". Deze vordering heeft betrekking op de op balansdatum nog te ontvangen financiering voor de betaling van de ABP-premie en de loonheffing over de maand december en de opgebouwde vakantie-uitkering over de periode juni tot en met december. Aangezien deze vordering pas opeisbaar is bij discontinuïteit van de vereniging is de vordering in de jaarrekening gewaardeerd op nihil.

EIGEN VERMOGEN

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

2.1	Eigen vermogen	Saldo 1 januari 2011	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31 december 2011	Resultaat- bestemming	Saldo 31 december 2011
2.1.1.	Algemene reserve						
	Algemene reserve	30.736	3.147	41.114	74.997	44	75.041
	Totaal algemene reserve	30.736	3.147	41.114	74.997	44	75.041
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)						
	Onderwijsvernieuwing	2.903	-	2.903-	-	-	-
	Personeelsbeleid	12.550	-	12.550-	-	-	-
	ICT	1.640	-	1.640-	-	-	-
	Huisvesting	20.894	-	20.894-	-	-	-
	Inrichting	2.647	-	2.647-	-	-	-
	Overig	4.027	-	4.027-	-	-	-
	Totaal bestemmingsreserve (publiek)	44.661	-	44.661-	-	-	-
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)						
	Bestemmingsfonds private gelden	5.062	-	3.547	8.609	44-	8.565
	Totaal bestemmingsfonds (privaat)	5.062	-	3.547	8.609	44-	8.565
		80.459	3.147	-	83.606	-	83.606

Resultaat

Het resultaat over 2011 bedraagt 3,15 miljoen euro positief.

Overige mutaties

In 2010 is binnen Ons Middelbaar Onderwijs de keuze gemaakt om een aantal administratieve processen te vereenvoudigen. Onderdeel hiervan was geen gebruik meer te maken van bestemmingsreserves. De aan het begin van 2011 resterende saldi van bestemmingsreserves overheidsmiddelen van 41,1 miljoen euro zijn toegevoegd aan de algemene reserve. De resterende saldi van bestemmingsreserves eigen activiteiten van 3,5 miljoen euro zijn omgezet naar bestemmingsfondsen private gelden.

Resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat 2011 is op basis van bestuursbesluiten volledig bestemd.

VOORZIENINGEN

2.3	Voorzieningen	Stand per 1 januari 2011	Mutatie scholen	Dotaties	Ontrek- kingen	Vrijval	Stand per 31 december 2011	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
	Voorziening jubileumuitkeringen	4.393	-	-	-	85	4.308	-	4.308
2.3.1	Personeelsvoorzieningen	4.393	-	-	-	85	4.308	-	4.308
	Groot onderhoud	17.702	-	6.281	4.827	-	19.156	-	19.156
2.3.3	Overige voorzieningen	17.702	-	6.281	4.827	-	19.156	-	19.156
		22.095	-	6.281	4.827	85	23.464	-	23.464

Personeelsvoorzieningen

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. Hiervoor is een voorziening 'Jubileumuitkeringen' gevormd. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door voor ieder personeelslid in de organisatie een bedrag van 750 euro op te nemen, naar rato van de betrekkingsomvang. Voor de gehele OMO organisatie bedraagt de voorziening daardoor op 31 december 2011 4,3 miljoen euro.

Overige voorzieningen

Voor het dekken van de uitgaven van het meerjarig onderhoud aan gebouwen, terreinen en installaties is een voorziening 'Groot onderhoud' gevormd. De dotaties en onttrekkingen aan deze voorziening zijn ontleend aan alle meerjaren- onderhoudsplannen (MOP's) en worden jaarlijks ten laste gebracht van de exploitatie.

LANGLOPENDE SCHULDEN

2.4 Langlopende schulden	Boekwaarde 1 januari 2011	Aangegane leningen	Aflossingen	Boekwaarde 31 december 2011	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente voet
Geldlening BNG	19	-	12	10	10	-	7,0%
Geldlening Avero Pensioen UA	249	-	125	124	124	-	7,9%
Stichting Bpf. Lederindustrie	12	-	4	8	8	-	7,0%
Geldlening BNG	37	-	33	-	-	-	6,7%
Geldlening BNG	21	-	11	12	12	-	6,9%
2.4.3 Kredietinstellingen	338	-	185	154	154	-	
2.4.5 Doordecentralisatiegelden	41.860	1.737	-	43.597	-	43.597	
	42.198	1.737	185	43.751	154	43.597	

Kredietinstellingen

Ter financiering van bouwkundige projecten zijn door Ons Middelbaar Onderwijs in het verleden diverse geldleningen aangegaan. Daarbij is onderscheid te maken naar gesubsidieerde en ongesubsidieerde geldleningen. Voor zover de geldleningen door de overheid zijn gesubsidieerd, worden de over deze geldleningen verschuldigde rente en aflossing door de gemeente vergoed waar de hoofdvestiging van de school is gelegen. De in de toekomst te ontvangen aflossingen van gesubsidieerde geldleningen zijn geactiveerd onder de financiële vaste activa.

Doordecentralisatiegelden

Met de doordecentralisatie van huisvestingsvoorzieningen komen jaarlijks middelen beschikbaar. Deze middelen zijn afkomstig van gemeenten waarmee een doordecentralisatie overeenkomst is gesloten en zijn bedoeld voor het realiseren en in stand houden van goede huisvestingsvoorzieningen in die gemeenten.

Ten behoeve van de voorfinanciering van grootschalige nieuwbouwprojecten binnen gemeenten waar sprake is van doordecentralisatie heeft de raad van bestuur afspraken gemaakt met de Rabobank en recentelijk het ministerie van Financiën. Dit is nader toegelicht bij de kortlopende schulden.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31 december 2011	31 december 2010
2.5.1 Kredietinstellingen	49.788	41.001
2.5.2 Vooruitontvangen termijnen	-	-
2.5.3 Crediteuren	10.020	8.205
2.5.4 OCW	968	1.133
Loonheffing	15.585	15.610
Omzetbelasting	10	7
Premies sociale verzekeringen	-	90
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.596	15.707
2.5.8 Schulden terzake van pensioenen	5.029	5.099
Werk door derden	-	-
Overige	5.740	4.974
2.5.9 Overige kortlopende schulden	5.740	4.974
Vooruitontv. subsidies OCW niet-geoormerkt	9.842	9.821
Vooruitontv. subsidies OCW geoormerkt	3.862	4.798
Vooruitontv. investeringssubsidies	3.781	3.549
Vooruitontv. bedragen	6.176	4.298
Vakantiegeld- en dagen	11.964	12.141
Eindschooljaarsuitkering	286	279
Rente	-	-
Overige	1.088	995
2.5.10 Overlopende passiva	36.999	35.881
	124.140	112.000

Kredietinstellingen

Ten behoeve van de voorfinanciering van grootschalige nieuwbouwprojecten binnen gemeenten waar sprake is van doordecentralisatie heeft de raad van bestuur per 20 april 2005 een overeenkomst gesloten met de huisbankier, Rabobank Tilburg en omstreken, voor een kredietfaciliteit van in eerste instantie maximaal 104 miljoen euro.

Vanwege de kredietcrisis is met de Rabobank in het voorjaar van 2009 overeengekomen dat de opname in 2009 ("roodstand" op de lopende rekening) een bedrag van 32,7 miljoen euro niet zal overstijgen. Dit bedrag was eind 2011 tijdelijk verhoogd tot 75 miljoen euro. Aan het einde van 2011 was sprake van een negatieve rekeningcourant positie van 49,8 miljoen euro. De rentebasis van deze kredietfaciliteit is gebaseerd op het Euribor-tarief, en daarmee gekoppeld aan de geldmarkt. Op deze basis is een opslag van toepassing. Het Euribor-1-maand tarief per ultimo 2011 bedroeg overigens 1,205% (jaarbasis).

Met ingang van maart 2012 is Ons Middelbaar Onderwijs overgegaan op het systeem van schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. De kredietfaciliteit bij de Rabobank is als gevolg hiervan beëindigd. Bij het schatkistbankieren staat het geld, van in ieder geval de hoofdrekening, op een eigen rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Het dagelijkse betalingsverkeer blijft bij de Rabobank. Dagelijks vindt er een volledige egalitatie plaats tussen de hoofdbetaalrekening en de rekening courant bij het ministerie van Financiën. Hierdoor is er nooit sprake van een renteverrekening tussen OMO en de Rabobank. Saldo van individuele betaalrekeningen blijven herleidbaar. Rood staan bij het ministerie van Financiën is geoorloofd tot maximaal 10% van de publieke jaaromzet (444 miljoen euro) van de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan grotendeels uit enerzijds in het huidige kalenderjaar aangegane verplichtingen waarvan de betaling in kalenderjaar 2012 zal plaatsvinden en anderzijds uit baten die in kalenderjaar 2012 zijn verantwoord, waarvan de vordering in 2011 is verantwoord. Het betreft hier bijvoorbeeld ouderbijdragen en huuropbrengsten van boeken.

Voor een verdere toelichting op de vooruit ontvangen geormerkte subsidies OCW wordt verwezen naar bijlage 1.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Lease-contracten

Per 3 januari 2005 is een leaseovereenkomst aangegaan met MKB Lease te Oosterhout. Deze leaseovereenkomst heeft betrekking op de invulling van de specifieke arbeidsvoorwaarden voor schoolleiders en de raad van bestuur. Voor het kalenderjaar 2011 bedroegen de leasekosten € 370.000,=.

Verpanding doordecentralisatieovereenkomsten

Per ultimo 2011 zijn de doordecentralisatieovereenkomsten met de volgende gemeenten verpand:

- Bergen op Zoom
- Dongen
- Deurne
- Etten-Leur
- Helmond
- Sint-Michielsgestel
- Steenbergen
- Valkenswaard
- Veghel
- Vught
- Waalwijk

Staat van baten en lasten

RIJKSBIJDAGEN

3.1	Rijksbijdragen	2011	begroting 2011	2010
3.1.1	Rijksbijdrage OCW	427.003	426.490	437.402
	Geormerkte OCW Subsidies	1.741	1.309	1.587
	Niet geormerkte OCW-subsidies	15.032	15.158	17.453
	Toerekening investeringsubsidies	-	-	-
3.1.2	Overige subsidies OCW	16.773	16.467	19.040
		443.775	442.957	456.442

Rijksbijdrage OCW

De gerealiseerde (normatieve) rijksbijdrage OCW bedraagt in het verslagjaar 427,0 miljoen euro. De rijksbijdrage OCW maakt daarmee 89,8% uit van de totale baten in 2011 (90,0% in 2010). Ten opzichte van de begroting is deze 0,1% hoger (0,5 miljoen euro). Hieraan liggen met name bijstellingen in de gemiddelde personeelslast ten grondslag.

Geormerkte en niet-geormerkte OCW subsidies

De geormerkte subsidies OCW zijn ten opzichte van de begroting 0,4 miljoen euro hoger en de niet geormerkte subsidies OCW 0,1 miljoen euro lager. De OCW subsidies maken in 2011 3,5% uit van de totale baten (3,9% in 2010).

OVERIGE OVERHEIDSBIJDAGEN EN -SUBSIDIES

3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2011	begroting 2011	2010
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	9.185	9.192	7.764
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	3.245	1.782	-
		12.430	10.974	7.764

Gemeentelijke bijdragen en subsidies

De gemeentelijke bijdragen en subsidies bestaan grotendeels uit inkomsten vanwege afgesloten doordecentralisatie overeenkomsten. Met een aantal gemeenten, waarmee een doordecentralisatie overeenkomst is gesloten, wordt nog overleg gevoerd over aanpassingen van de bijdragen, vanwege wijzigingen die binnen het gemeentefonds op het gebied van onderwijshuisvesting hebben plaatsgevonden.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen betreft ontvangen vergoedingen van overheden anders dan het ministerie van OCW en gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn het Europees Sociaal Fonds en de provincie. Tot 2011 zijn deze vergoedingen verantwoord onder de post "Overige baten".

OVERIGE BATEN

3.5 Overige baten	2011	begroting 2011	2010
3.5.1 Verhuur	982	1.002	914
3.5.2 Detachering personeel	902	1.245	439
3.5.3 Schenking	-	-	-
3.5.4 Sponsoring	31	8	-
3.5.5 Ouderbijdragen	8.861	8.042	8.653
3.5.6 Overige	8.423	8.272	11.767
	19.199	18.568	21.773

Ouderbijdragen

De gerealiseerde bijdragen van ouders en leerlingen voor een bedrag van 8,9 miljoen euro is 10,2% hoger dan de begroting. Dit is met name veroorzaakt doordat de bijdragen van ouders in educatieve excursies en culturele activiteiten hoger zijn dan begroot. Hiertegenover staan hogere kosten, welke zijn verantwoord onder de 'Overige lasten'.

Overige

Met betrekking tot overige opbrengsten is een bate van 8,4 miljoen euro gerealiseerd. Deze realisatie is 1,8% hoger dan begroot. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door een teruggave van de naheffing btw.

Onder de post 'Overige baten' zijn onder meer vergoedingen uit samenwerkingsverbanden opgenomen. Voor een overzicht van de regionale samenwerkingsverbanden waarin OMO-scholen participeren wordt verwezen naar bijlage 9.

PERSONEELSLASTEN

4.1 Personeelslasten	2011	begroting 2011	2010
Brutolonen en salarissen	300.131	295.643	299.612
Sociale lasten	28.811	28.380	27.939
Pensioenpremies	39.238	38.652	38.685
4.1.1 Lonen en salarissen	368.180	362.675	366.236
Dotaties personele voorzieningen	85-	-	117-
Personeel niet in loondienst	16.805	15.779	16.091
Overig	8.951	9.135	8.864
4.1.2 Overige personele lasten	25.671	24.913	24.839
4.1.3 Af: Uitkeringen	2.398-	883-	1.819-
	391.453	386.706	389.256

De bezoldiging van de leden van de raad van bestuur en raad van toezicht is samen met de 'Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT)' opgenomen in bijlage 2.

De gerealiseerde personeelslasten zijn 1,2% (4,7 miljoen euro) hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hogere gerealiseerde formatie dan begroot. Bij de begroting 2011 is uitgegaan van een gemiddeld aantal van 5.660 fte tegenover een gerealiseerd gemiddelde van 5.785 fte.

Aantal personeelsleden op basis van fte's

Het gemiddeld aantal personeelsleden over kalenderjaar 2011 op basis van full time equivalenten (fte) is in onderstaande tabel met de gegevens van 2010 vergeleken (exclusief de vervangende aanstellingen):

Gemiddeld aantal personele fte's	2011	2010
Directie	289	384
Onderwijzend personeel	4.203	4.221
Onderwijs ondersteunend personeel (primair proces)	347	317
Onderwijs ondersteunend personeel (overig)	946	899
	5.785	5.821

In 2011 is het nieuwe functieboek in gebruik genomen. Als gevolg hiervan heeft er een verschuiving van fte's plaatsgevonden van de functiecategorie directie naar onderwijs ondersteunend personeel.

In totaliteit heeft er tussen 2010 en 2011 een daling plaatsgevonden van het aantal fte's, terwijl er sprake was van een groei van het aantal leerlingen (van 0,3%). De achtergrond hiervan is dat op de eerste plaats bezuinigd is op de overhead (zie hoofdstuk 4.3 van het bestuursverslag). Op de tweede plaats was in 2010 sprake van een relatief groot aantal tijdelijke projecten (en medewerkers), waar bovendien tijdelijke financiering voor aanwezig was. In 2011 was dit aantal tijdelijke krachten gedaald.

In bijlage 8 zijn meerdere personele kerncijfers grafisch weergegeven.

AFSCHRIJVINGEN

4.2 Afschrijvingen materiële vaste activa	2011	begroting 2011	2010
4.2.2 Afschrijvingen	14.024	14.837	18.842
Terugname bijzondere waardevermindering gebouwen	6.236-	-	-
Boekwinst/-verlies desinvesteringen	609	66	281
	8.397	14.903	19.123

De afschrijvingskosten bedragen 14,0 miljoen euro. Ten opzichte van de begroting zijn de gerealiseerde afschrijvingskosten 0,8 miljoen euro lager (5,7%). Dit wordt met name veroorzaakt door lagere afschrijvingslasten van automatiseringsapparatuur en programmatuur.

Ten gevolge van een schattingswijziging heeft er een terugname van een bijzondere waardevermindering gebouwen plaatsgevonden ten bedrage van 6,2 miljoen euro.

In verband met de verhuizing van De Nieuwste School is een éénmalig boekverlies van 0,5 miljoen euro op verbouwingen van het oude pand genomen.

HUISVESTINGSLASTEN

4.3 Huisvestingslasten	2011	begroting 2011	2010
4.3.1 Huur	2.757	3.059	2.676
4.3.2 Verzekeringen	529	539	575
4.3.3 Onderhoud	9.431	8.945	9.829
4.3.4 Energie en water	7.866	7.942	8.602
4.3.5 Schoonmaakkosten	320	307	372
4.3.6 Heffingen	1.013	860	831
4.3.7 Overige	2.980	2.885	3.072
	24.896	24.537	25.957

De huisvestingslasten bedragen 24,9 miljoen euro en zijn daarmee 1,5% hoger dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de gerealiseerde onderhoudskosten (+ 0,5 miljoen euro) hoger zijn dan begroot.

OVERIGE LASTEN

4.4 Overige lasten	2011	begroting 2011	2010
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	13.959	14.646	13.261
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	21.838	22.860	32.102
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	-	-	-
4.4.4 Overige	10.897	11.540	11.590
	46.695	49.046	56.953

Administratie- en beheerslasten

De lagere dan begrote administratie- en beheerslasten worden grotendeels veroorzaakt door lagere kosten van uitbestede drukwerk (0,2 miljoen euro), lagere vergaderkosten (0,2 miljoen euro), lagere licentiekosten (0,2 miljoen euro) en lagere accountantskosten (0,1 miljoen euro).

Inventaris, apparatuur en leermiddelen

De lagere dan begrote kosten van inventaris, apparatuur en leermiddelen worden met name veroorzaakt door lagere kosten van aanschaf en huur boeken.

Dotatie overige voorzieningen

De dotatie aan de voorziening groot onderhoud is opgenomen onder de huisvestingslasten.

Overige

Met name vanwege de lagere lasten van "Koers 2016" zijn de overige kosten lager dan begroot.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

5 Financiële baten en lasten	2011	begroting 2011	2010
5.1 Rentebaten	602	1.212	672
5.2 Resultaat deelnemingen	-	-	-
5.3 Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	653-	57-	114
5.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	115	32	146
5.5 Rentelasten	880-	2.414-	127-
	816-	1.226-	805

In 2011 zijn de rentelasten voortkomend uit de kredietfaciliteit van de Rabobank 1,5 miljoen euro lager dan begroot. Hiertegenover staan voor 0,6 miljoen euro lagere rentebaten door de verkoop en aflossing van obligaties. Daarnaast is de marktwaarde van de effecten per 31 december 2011 0,6 miljoen euro lager dan de marktwaarde per 31 december 2010.

Enkelvoudige jaarrekening

A.1.5 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2011 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31 december 2011	31 december 2010
VASTE ACTIVA			
1.1	Immateriële vaste activa	-	-
1.2	Materiële vaste activa	251.080	221.198
	Deelnemingen	7.579	8.216
	Overige financiële vaste activa	7.192	14.603
1.3	Financiële vaste activa	14.771	22.819
		265.851	244.017
VLOTTENDE ACTIVA			
1.4	Voorraden	-	-
1.5	Vorderingen	14.019	18.650
1.6	Effecten	-	-
1.7	Liquide middelen	106	693
		14.125	19.343
TOTAAL ACTIVA		279.976	263.360
PASSIVA		31 december 2011	31 december 2010
2.1	EIGEN VERMOGEN	83.607	80.460
2.3	VOORZIENINGEN	23.464	22.095
2.4	LANGLOPENDE SCHULDEN	43.751	42.199
2.5	KORTLOPENDE SCHULDEN	129.154	118.606
TOTAAL PASSIVA		279.976	263.360

A.1.6 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER KALENDERJAAR 2011

	2011	Begroting 2011	2010
Resultaat deelnemingen	636-	636-	776-
Overig resultaat	3.783	3.283-	3.728-
EXPLOITATIERESULTAAT	3.147	3.919-	4.504-
Uitgaven t.l.v. bestemmingsreserves/fondsen*	71	24	7.850
EXPLOITATIERESULTAAT GEWONE BEDRIJFSVOERING	3.218	3.895-	3.346

* Per 1 januari 2011 zijn de bestemmingsreserves opgeheven en toegevoegd aan de algemene reserve. In 2011 bestaan alleen nog de private bestemmingsfondsen.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Voor zover de afzonderlijke posten zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening, wordt verwezen naar de betreffende toelichting. Hierna wordt het verloop van de post deelnemingen nader toegelicht.

Stand per 1 januari 2011		
- Deelnemingen	8.214	
- Deelnemingen met negatief vermogen	<u>-</u>	8.214
Resultaat deelnemingen		<u>636-</u>
Stand per 31 december 2011		
- Deelnemingen	7.578	
- Deelnemingen met negatief vermogen	<u>-</u>	7.578

Voor een overzicht van de in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen deelnemingen wordt verwezen naar bijlage 3.